

[Kr. Johansen.]

at der er en Mulighed for at faa den Støtte, som derigennem kan opnaas. Jeg er ogsaa glad ved det af den Grund, at samtidig med, at der foregaar en Udvikling i Retning af, at Brugene bliver baade bedre og større, er der ogsaa foregaaet en anden Udvikling. Da man vedtog den første Statshusmandslov, hed det i Lovens Titel, at det var en Lov om Tilvejebringelse af Jord til Landarbejdere. Da drejede det sig først og fremmest om en Lovgivning for Landbrugets Arbejdere. Det er maaske Meningen, at den skal være det ogsaa nu, men Udviklingen er gaaet i den Retning, at det ikke saa meget er de egentlige Landarbejdere som Ungdommen fra de ikke helt besiddelsesløse Landbrugshjem, der støttes gennem denne Lov. Det sidste har jeg ikke noget imod, men det burde ikke være saadan, at det første paa det nærmeste var udelukket; og en Mulighed for, at Loven fremtidig kan faa Værdi ogsaa for Landbrugets Lønarbejdere, ligger netop i, at man stiller disse Etableringslaan til Raadighed for dem, som man anser for kvalificerede til at komme i Betragtning ved Tildelingen af saadanne Laan.

Endelig betragter jeg det som en Forbedring, at der stilles et Beløb til Raadighed til Opførelse af Drivhuse for Ejendomme med et mindre Jordtilliggende, Ejendomme, der i sig selv er saa smaa, at de ellers ikke vil være i Stand til at ernære en Familie, uden at Ejeren samtidig gaar ud og arbejder som Lønarbejder for andre. Hvor meget eller hvor lidt denne Bevilgning vil blive benyttet, kan man ikke vide allerede nu, men i nogen Udstrækning vil den nok blive benyttet. Jeg tror, at den for mange vil være en meget kærkommen Haandsrækning, som de gerne tager imod, og som kan hjælpe dem ind i større Selvstændighed. I øvrigt har jeg ikke meget at tilføje ud over den Bemærkning, at det vilde have været mere tilfredsstillende, om hele Rigsdagen, i alt Fald samtlige Partier i denne Sal, kunde have samledes om det Lovforslag, der her foreligger, og som hverken er saa omfattende eller saa revolutionerende, at der af den Grund er Anledning til at trække sig tilbage fra at være delagtig i Arbejdet.

Naar der fra enkelte Hold er fremsat Betæneligheder ved at fortsætte den Udvikling, der er foregaaet, maa jeg sige, at jeg har aldrig været i Stand til at forstaa disse Betæneligheder. Jeg mener, at det daarligste, man kan gøre, særlig i vanskelige Tider, er at sætte saa meget som muligt

i Staa, at standse den Udvikling, som hidtil er foregaaet, fordi man tror, at man derigennem engang kan naa frem til bedre Tilstande. Det er rent formelt rigtigt, at man af Hensyn til de nuværende begrænsede Afsætningsmuligheder maaske kan nære Betæneligheder ved at oprette nye Brug, fordi man derigennem forøger den Produktion, der allerede eksisterer. Men endnu rigtigere er det, at denne Lovgivning er den eneste, der aabner Adgang for adskillige danske Landbrugere til at komme ind i en selvstændig Bedrift. Og Hensynet hertil bør være mere afgørende end de Betæneligheder, som man i anden Retning kan have. Naar man staar over for dette, enten at vedtage et saadant Lovforslag og derigennem at yde den omtalte Støtte eller ogsaa at give de unge Anvisning paa at gaa ud som Arbejds mænd i de Landkommuner, hvor der er tilstrækkeligt mange Arbejds mænd i Forvejen, saa kan vi ikke nære Betæneligheder ved fortsat at gaa ind for en Lovgivning som denne, der har opvist gode Resultater hidtil, en Lovgivning, som medvirker til at skabe forholdsvis gode Arbejdsbetingelser for en stor Part af det danske Landbrugs Ungdom ogsaa i Fremtiden. Jeg anbefaler derfor paa det bedste det foreliggende Lovforslag til hurtig Vedtagelse.

Lehwald: Som det fremgaar af den Betænkning, der i det andet høje Ting er afgivet vedrørende dette Lovforslag, er der i Udvalget opnaaet alle Partiers Tilslutning til en Række Ændringsforslag, og jeg skal derfor ikke gaa nærmere ind paa Lovforslaget, men indskrænke mig til nogle enkelte Bemærkninger.

Jeg deler fuldt ud de Betæneligheder, som mit Partis Ordfører i Folketinget har givet Udtryk for med Hensyn til Betimeligheden af en fortsat Udstykning til Husmandsbrug af saa ringe Omfang, som der her er Tale om. Thi saa længe Jordudstyknngen har været gennemført ved Lov, har man paa Trods af gentagne Forhøjelser af Arealerne stadig lavet Husmandsbrugene for smaa; det viser de voksende Krav om Tillægsjord, som stadig fremkommer, og saadan Tillægsjord viser sig altid bagefter dyrere og vanskeligere at skaffe til Veje, end naar man faar den straks ved Brugets Oprettelse. Jeg skal gerne indrømme, at det er nemt at være bagklog, men dette Spørgsmaal om Brugenes Størrelse har gentagne Gange fra mit Partis Side været fremdraget. Vel har Landbrugets ændrede Af-